

घोराही उपमहानगरपालिकाको तेश्रो नगरसभासमक्ष नगर प्रमुख श्री नरुलाल चौधरीज्यूद्वारा

प्रस्तुत तथा नगर सभाबाट पारित आ.व. २०७५/०७६ को नीति तथा कार्यक्रम

नगर सभाका सदस्यज्यूहरू,

१. घोराही उपमहानगरपालिकाको यस गरिमामय नगरसभासमक्ष घोराही उपमहानगर कार्यापालिकाको आ.व. २०७५/०७६ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा गौरवान्वित भएको छु।
२. यस अवसरमा सर्वप्रथम लोकतन्त्रको बहाली, नागरिक अधिकारको स्थापना, स्वतन्त्रताको उपभोग र समाजको आमूल परिवर्तनका लागि आफ्नो जीवन बलिदान दिने ज्ञात अज्ञात शहिदहरू प्रति म उच्च श्रद्धाका साथ भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु। मुलुकको राजनीतिलाई संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको स्वरूपमा ल्याउन योगदान गर्नुहुने सम्पूर्ण अग्रज योद्धाहरूमा हार्दिक सम्मान व्यक्त गर्न चाहन्छु।
३. आफ्नो अमूल्य मत दिएर हामीलाई विजय गराउनु हुने घोराही उपमहानगरपालिकावासी सम्पूर्ण मतदाताहरूप्रति पनि पुनःआदर भाव व्यक्त गर्न चाहन्छु।

नगर सभाका सदस्यज्यूहरू,

४. हामीले एक वर्ष अघि जिम्मेवारी सम्हाल्दा संघीय ढाँचामा स्थानीय सरकार संचालन गर्नु नितान्त नौलो अनुभव थियो। सिंहदरबारको अधिकार गाउँमा आएको सन्देशले समाज तरङ्गित भएको थियो। एकातर्फ हरेक नागरिककातीब्र विकासको आकांक्षालाई विवेकसम्मत रूपमा शिघ्र सेवा पुर्‍याएर सम्बोधन गर्नुपर्ने अवस्था र अर्कोतर्फ स्थानीय तहलाईस्थानीय सरकारको रूपमा संचालन गर्नुपर्ने जिम्मेवारीले गर्दा हामीलाई बाटो पहिल्याएर अघि बढ्न हम्मै परिरहेको थियो। हामीले सिक्दै र आफैँ सिकेको कुरा प्रयोग गर्दै आजको दिनमा आई पुगेका छौँ। यो अन्तरालमा हामीमा सीप, साहस र आत्मविश्वास बढेको मैले महशुस गरेको छु।
५. हाम्रा शुरुका दिन, हप्ता र महिना संविधानले दिएको अधिकार बमोजिम कार्यसम्पादन नियमावली र कार्य विभाजन नियमावलीबनाउन तथा सो बमोजिम अगाडि बढ्नमा नै व्यतित भए। हाम्रो बुझाइलाई फराकिलो बनाउँदै अगाडि बढ्यौँ। हामीले वार्षिक बजेट पारित गर्‍यौँ। आर्थिक विद्येयक र विनियोजन विद्येयक नगरसभाबाट पारित गर्‍यौँ। हामीमा हिम्मत थपियो। वार्षिक बजेट कार्यान्वयन गर्न थाल्यौँ। हामी थप उत्तरदायी र जिम्मेवार बन्दै गयौँ। यसरी हामीले हाम्रो समय सिक्न र सम्हाल्नमा उपयोग भयो। आजको यो नगरसभालाई संबोधन गरी रहँदा गत वर्षको तुलनामा हामीलाई धेरै साहस र आत्म विश्वास बढेको अनुभूती भै रहेको छ।
६. नेतृत्वले नतिजा नियाल्ने र कर्मचारीले प्रक्रिया सम्हाल्ने विधिबाट सुशासन, विकास र समृद्धिको यात्रा सहज हुने मेरो बुझाई छ। प्रक्रिया सम्हाल्ने जिम्मेवारी बोकेकाकर्मचारीको अभाव र अपर्याप्तताबाट वर्षदिन गुज्रेको छ। अझै प्राविधिक जनशक्तिको अपर्याप्तता रहेकै छ। कर्मचारी समायोजनलाई सघाउनु पर्ने कानूनी कर्तव्य भएकाले धेरै गुनासो गर्न मिलेको छैन। तर नेपाल सरकारले कर्मचारी समायोजनको विषयलाई समयमै सम्पन्न गर्न नसक्दा त्यसको प्रभावले हाम्रो दैनिक प्रशासनमा अझ चुस्तता आउँन

सकेको छैन। वडाका कार्यालय, विषयगत शाखाहरू र नगर कार्यापालिकाको कार्यालयबाट सम्पादन हुने कार्यलाई अझ सरलीकरण गर्न तथा प्रविधियुक्त बनाई कार्यान्वयन गराउन कठिनाई भैरहेको छ। तथापि हामीसँग भएको उपलब्ध स्रोत साधनको अत्याधिक परिचालन गरी राम्रो गर्ने सोंचका साथ हामी अघि बढिरहेका छौं।

नगरसभाका सदस्यज्यूहरू,

७. हामीले पहिलो नगरसभा बैठकबाट पारित गरेको आ.व. २०७४/०७५ को नीति तथा कार्यक्रम र बजेट मार्फत हाम्रो विकाससम्बन्धी सोंचलाई स्वरूप दिने प्रयास गरेका थियौं। त्यही जगमा उभिएर यो नीति तथा कार्यक्रम तयार पारिएको छ। यस प्रसंगमा अब म बितेको एक वर्षलाई समीक्षा गरेर निकालेको निष्कर्ष यस गरिमामय सभा समक्ष प्रस्तुत गर्न चाहन्छु।
८. यस उपमहानगरपालिकामा स्थानीय सरकारका तीन ओटै अंगहरू कार्यपालिका, व्यवस्थापिका र न्यायपालिकाको रूपमा क्रमशः नगर कार्यपालिका, नगरसभा र न्यायिक समिति क्रियाशील भएका छन्। नगर कार्यपालिकाको कार्यसम्पादन नियमावली र कार्यविभाजन नियमावली स्वीकृत गरेर तदनु रूप कार्यविभाजन र कार्यसम्पादन भैरहेको छ। नगर कार्यपालिकाभित्र विषयगत क्षेत्रको कार्यका लागि कार्यपालिकाको सदस्यलाई कार्यको क्षेत्राधिकार समेत तोकी जिम्मेवारी दिइएको छ। सबै वडा कार्यालयहरू तोकिएको केन्द्रमा संचालन भइरहेका छन्। विषयगत शाखाहरू क्रमशः स्थापना भई अहिले नेपाल सरकारले स्वीकृत गरेको संगठन स्वरूप बमोजिम जनशक्तिको प्रबन्ध भैरहेको छ। दैनिक सेवा प्रवाहलाई शीघ्र, सहज र सुलभ बनाउने प्रयास गरिएको छ। विकासका आयोजनाहरू जनताले मागेका र शीघ्र लाभ दिने खालका योजना तथा कार्यक्रमलाई छनोट गरिएको छ। अनुगमन कार्यलाई तीव्र पारिएको छ। साविकमा असार महिनामा अन्तिम भुक्तानीका लागि अत्यधिक चाप हुने अवस्थालाई कम गर्न भरपुर प्रयास गरिएको छ।
९. यसरी अघि बढिरहेको घोराही उपमहानगरपालिकाले यो एक वर्षको अवधीमा केही गणना योग्य काम गरेकोले सोको विवरण प्रस्तुत गर्न चाहन्छु। घोराही उपमहानगरपालिका भित्र १८ किलो मिटर सडकलाई कालोपत्रे गरिएको छ। पहाडी भू-भाग रहेको वडा नं. १९ को वडा केन्द्र जोड्न घोराही - मसिना लाकुरी छेरा सैघा जाने नयाँ सडकको ट्रयाक खोल्ने काम भएको छ। लक्ष्मीपुर-सवारिकोट, बालिमखोला करमकोट बस्तीकोट र रज्यमन्नामीमा सडकको ट्रयाक खोली त्यस भेगमा पहिलो पटक सवारी साधन पुर्‍याइएको छ। दामोदर रोडको कुईरेपानी-सर्खाखण्डलाई १६ मिटर चौडाई पार्ने काम पूरा भएको छ। ढिकपुर, गुलरिया, गडगटेसोता, गिठेपानी र कटही गरी छ ठाउँमा जलासाय निर्माण गरिएको छ। वर्षौं देखि नियन्त्रण गर्न नसकिएको लखवारे कुलामा जलाशय सहितको बाँध निर्माण गरिएको छ। मा.वि. धर्ना लगायत विभिन्न सात ठाउँमा खानेपानी तथा सिंचाइ प्रयोजनकालागि डिप बोरिडको काम भइरहेको छ। वडा नं. १६ लाई खरको छानो मुक्तवडा घोषणा गरिएको छ। फोहोर व्यवस्थापनलाई स्थानीय समुदायको सहयोगमा गल्ने र नगल्ने छुट्टा-छुट्टै रूपमा संकलन गर्न थालिएको छ। छिट्टै फोहर प्रशोधनबाट ग्याँस र मल उत्पादन गर्ने तयारी भै रहेको छ। फोहर व्यवस्थापनका

लागि तीनवटा कम्प्याक्टर गाडी र एक वटा स्काइभेटर गाडी खरिद गरिएको छ। अग्नि नियन्त्रणका लागि थप एक दमकल खरिद प्रकृत्यामा रहेको छ। घोराही उपमहानगरपालिका भित्रका सहर तथा वातावरण क्षेत्रको सफाई बढेको महशुस हुन थालेको छ। वडा नं. २ को रामपुरमा मेडिकल अधिकृत सहितको सहरी स्वास्थ्य केन्द्र स्थापना गरी सञ्चालन भएकोछ। ज्येष्ठ नागरिक तथा अन्य नागरिकका लागि स्वास्थ्य शिविरहरू सञ्चालन गरिएका छन्। यसै वर्ष वडा नं. १४ मा केरा पकाउने चेम्बर स्थापना गरिएका कारण विषादीरहित केरा खान पाउने अवस्था सृजना भएको छ। वडा नं.

७,८,१०,१६ र १७ को वडा कार्यालयहरूका लागि नयाँ कार्यालय भवन निर्माण भैरहेका छन्। यसै गरी वडा नं. १७ मा रहेको गुलरिया क्रिकेट मैदानमा जग्गा खरिद गरी क्षेत्र विस्तार गरिएको छ। मेयर कप फुटबल खेलकुद सम्पन्न भएको छ। हाम्रो समन्वयमा यस घोराही उपमहानगरपालिकामा राष्ट्रिय स्तरका क्रिकेट र फुटबल खेल आयोजना भएका छन्। वडा नं.१४ स्थित पशुवधशाला निर्माणका लागि तटबन्ध गरी निर्माण प्रक्रिया अगाडि बढाइएको छ। फुट्पाथमा जथाभावी पसल राखे बानीलाई पूर्णरूपमा बन्द गरिएकोछ।

१०. सर्सर्ती रूपमा हासिल भएका उपलब्धीको आँकडाले हामीमा हौसला थपेको छ। अब हाम्रो समय, सीप, अनुभव र मेहनतलाई घोराही उपमहानगरपालिकाको चौतर्फी विकासमा केन्द्रित गर्दै अघि बढ्न आवश्यक छ। यसका लागि हामीले अघि सारेका राम्रा नीति तथा कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिदै अब म घोराही उपमहानगरपालिकाका जनताको हित र उन्नति एवं घोराही उपमहानगरपालिकाको समृद्धिको लक्ष्यलाई ध्यानमा राखी तयार पारिएको आ.व. २०७५/७६ का लागि घोराही उपमहानगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न चाहन्छु। नीति तथा कार्यक्रमलाई क्रमशः पूर्वाधार, सामाजिक, आर्थिक, वन तथा वातावरण एवं संस्थागत विकास तथा सुशासन प्रवर्द्धनको प्राथमिकता क्रम निर्धारण गरी प्रस्तुत गरिएको छ।

(क) पूर्वाधार विकास

सडक

११. घोराही उपमहानगरपालिकाले भौतिक पूर्वाधार विकासलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखेको छ। भौतिक पूर्वाधार विकास गर्दा घोराही उपमहानगरपालिका भित्र चक्रपथ, प्रमुख नदीहरूको दायाँ बायाँ करिडोर र घोराही तुलसीपुर सडक खण्डको उत्तर दक्षिणका क्षेत्र जोड्न सडक निर्माण गरीसबै टोल बस्तीलाई यातायात संजालले जोड्ने नीति लिइनेछ। आर्थिक संवाहकहरू जस्तो: कृषि, उद्योग, पर्यटन, व्यापार, वित्त तथा सहकारीलगाएतका क्षेत्रलाई चलायमान बनाउने परिकल्पना गरेर सडक निर्माणलाई सर्वोपरि प्राथमिकता दिइएको छ।
१२. घोराही उपमहानगरपालिकाले सडक निर्माण गर्दा नगर सदरमुकामबाट सबै वडा केन्द्रहरूलाई जोड्न एक एक वटा सडकहरू छनोट गरी कालोपत्रे गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ। वडा नं.१,२,४,५,११,१२,१३,१८ र १९ का दुर्गम टोल बस्तीलाई बढीमा आधा घण्टाको पैदल हिंडेर यातायात सुविधा भेट्ने गरी थप सडकहरू निर्माण गरिनेछ।

१३. घोराही उपमहानगरपालिकाको घना सहरी क्षेत्रमा स्थानीय समुदायको तीस (३०) प्रतिशत र घोराही उपमहानगरपालिकाको सत्तरी (७०) प्रतिशत लागत सहभागितामा सडक कालोपत्रे गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ। यसै गरी सहरउन्मुख क्षेत्रमा स्थानीय समुदायको पन्ध्र (१५) प्रतिशत र घोराही उपमहानगरपालिकाको पचासी (८५) प्रतिशत लागत सहभागितामा सडक कालोपत्रे गर्ने कार्यलाई पनि जारी राखिनेछ।
१४. सहरभित्रका प्रमुख क्षेत्रहरू, बसपार्क र बस बिसौनीका सडकहरूलाई नियमित मर्मत सम्भार गरिनेछ।
१५. आध्यात्मिक आस्था, पवित्रता र विश्वास बोकेको बबई नदीलाई निर्मल, पवित्र र बाह्रै महिना भरपूर जल प्रवाह भइरहने अवस्थामा विकास गर्न तथा बबई करिडोर संरचना निर्माण तथा सौन्दर्यीकरणका लागि तुलसीपुर उपमहानगरपालिकासँग सहकार्य गरी आगामी आर्थिक वर्षमा विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गरिने छ। यसबाट बबई सभ्यताको आधारशीला तयार हुनेछ।
१६. सडकलाई जुनसुकै मौसममा पनि यातायात संचालनयोग्य बनाउन पुल निर्माण तथा कलभर्ट निर्माण कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ।

सिंचाई

१७. कृषी क्षेत्रमा सिंचाईको पहुँच बढाउन कटुवा खोला र गुर्जे खोलामा ड्याम निर्माणका लागि विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गरिने छ र निर्माण प्रारम्भ गरिनेछ। सिंचाईको सुविधा नभएका कृषि क्षेत्रहरूमा डिप बोरिङको व्यवस्था गरी सिंचाई सुविधा उपलब्ध गराइनेछ। ड्याम, साना पोखरी निर्माण, स्प्रिङ्गकलर र थोपा सिंचाई प्रणालीलाई प्राथमिकताका साथ अगाडि बढाइनेछ।

भवन तथा शहरी विकास

१८. भू-उपयोग नीति बनाई बस्ती विकास, आवास विकास, बजार व्यवस्थापन, कृषि तथा व्यवसाय क्षेत्र जस्ता क्षेत्रमा वर्गीकरण गरी व्यवस्थित रूपमा विकास गर्ने नीति लिइनेछ। अव्यवस्थित बसाईलाई व्यवस्थित गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
१९. भौतिक संरचना निर्माणगर्दा बालमैत्री, अपाङ्गता मैत्री, जेष्ठ नागरिक मैत्री, महिला मैत्री बनाउन विशेष ध्यान दिइनेछ।
२०. नगरक्षेत्रको प्रमुख स्थानहरूमा निजी क्षेत्रको सहकार्यमा सोलार बत्ती जडान, ट्राफिक पोष्ट निर्माण तथा गार्डेन निर्माण गरी डिजिटल विज्ञापन सेवा दिने व्यवस्था गरिनेछ। होर्डिङ बोर्ड तथा विद्युत पोलहरूमा टागिएका अव्यवस्थित तारहरूलाई सम्बन्धित निकायहरूसँग सहकार्य गरी व्यवस्थित गरिनेछ।
२१. उपमहानगरक्षेत्रभित्र बलियो घर सुरक्षित घर निर्माण अभियान सञ्चालन गर्ने र नक्सापास नगरी घर बनाउनेलाई कारवाही गरिने नीति लिइने छ। ग्रामीण क्षेत्र तथा सामान्य आर्थिक स्थिति भएका व्यक्तिले सामान्य किसिमको भूकम्प प्रतिरोधी घर निर्माण गर्न चाहेमा नगरपालिकाले घर निर्माणका लागि नमूना नक्शाहरू निःशुल्क उपलब्ध गराउने र नक्शा पास गर्ने प्रकृया सरलीकरण गर्नुका साथै सेवा शुल्क रकम न्यूनतम कायम गरिनेछ। साथै पुराना घरहरूलाई रेक्टोफिटिङ गर्ने कार्यलाई प्रोत्साहन गरिनेछ।

शहरी यातायात

२२. यातायात व्यवसायीसँग सहकार्य गरी रुट निर्धारण गरी नगर क्षेत्रभित्र सिटीबस संचालन गरिनेछ। साथै पार्किङ व्यवस्थालाई व्यवस्थित गरिनेछ।

उर्जा, लघु तथा सम्पन्न जलविद्युत

२३. विद्युतबाट बञ्चित रहेका यस उपमहानगरपालिका भित्रका बस्तीहरूमा विद्युत् लाईन जोड्ने नीतिलिइनेछ।

निर्माण कार्यको प्रभावकारी नियमन

२४. यस नगरक्षेत्रभित्रका सार्वजनिक निर्माण कार्य समयमै सम्पन्न नगर्ने निर्माण व्यवसायीको सम्बन्धित निकायबाट लगत लिई ती निर्माण व्यवसायीलाई यस उपमहानगरपालिकाले भविष्यमा निर्माण कार्यमा सम्लग्न नगराउने नीति लिइनेछ।

(ख)सामाजिक

स्वास्थ्य

२५. यस उपमहानगरपालिका क्षेत्रभित्र आधारभूत स्वास्थ्य सेवा निःशुल्करूपमा उपलब्ध गराईनेछ। विशेषज्ञ सेवा प्राप्त गर्न प्रेषण सेवा संचालन गरिने छ।

२६. स्वास्थ्य बीमाकार्यक्रममा सबैलाई सहभागी गराईने नीति लिइनेछ।

२७. सबै लिङ्ग, क्षेत्र र समुदाय भित्रका आर्थिक रूपले विपन्न, शारीरिक र मानसिक रूपले अशक्तहरूलाई स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराईनेछ। साथै कुनै पनि नागरिक लाई आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा बाट बञ्चित हुननदिन आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ।

२८. आयुर्वेद उपचार र वैकल्पिक चिकित्सा प्रणालीको समेत समुचित प्रयोग गरी प्रतिरोधात्मक, प्रवर्धनात्मक, उपचारात्मक सेवामा सबै नागरिकको सहज पहुँच पुर्याईने छ।

२९. ज्येष्ठ नागरिक स्वास्थ्य उपचार कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईने छ।

३०. संक्रामक महामारी रोग फैलन नदिन सेवा केन्द्र सम्म नै सतर्कता अपनाउनुका साथै आपत्कालीन अवस्थामा तत्कालै परिचालन हुन सक्ने गरी टोलीगठन गरिने छ। साथै स्वास्थ्य व्यवस्थापन सूचना प्रणालीलाई व्यवस्थित बनाई तथ्यांकहरूको गुणस्तर र विश्वसनीयतामा वृद्धि गरिने छ।

३१. थारु समुदायलाई बढी प्रसित पारेको सिकल सेल ऐनिमियानिदान गरी सोबाट हुने मान वीय क्षती कम गर्न निःशुल्क ल्याव परीक्षणको व्यवस्था मिलाइनेछ। सबै स्वास्थ्य चौकीहरूमा न्यूनतम सेवा सहितको प्रयोगशाला सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ। शहरी स्वास्थ्य केन्द्रलाई सबै वडामा संचालन गरिनेछ। साथै जनघनत्वको आधारमा थप केन्द्रहरू संचालन गर्ने नीति लिईनेछ।

३२. घोराही उपमहानगरपालिका वडा नं. १४ मा स्थापित राप्ति स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानलाई आवश्यक पर्ने जग्गा उपलब्ध गराउने लगायतको विषयमा समन्वय गरी सहयोग गर्ने नीति लिइएकोछ।

शिक्षा

३३. सामुदायिक विद्यालयहरूलाई गुणस्तरिय पठनपाठनको लागि विद्यार्थीको रोजाईमा पर्ने अवस्थामा पुर्याउन भवन, फर्निचर, कम्प्युटर, कम्पाउन्डवाल लगायतका भौतिक पूर्वाधारले सुसज्जित बनाउने नीति लिइनेछ। सामुदायिक विद्यालयहरूमा कक्षा आठ देखि कम्प्युटर शिक्षा क्रमशःलागू गरिने नीति लिइनेछ।
३४. घोराही उ महानगरपालिकाको लगानीमा प्राविधिक महाविद्यालय स्थापना गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ।
३५. शैक्षिक गुणस्तर कायम गर्न न्यायोचित तरिकाले विद्यार्थी संख्यामा आधारित रहेर विद्यालय मर्ज, दरबन्दी मिलान र सरुवा प्रक्रियालाई प्राथमिकताका साथ लागू गरिनेछ।
३६. सबै विद्यालयहरूमा आवश्यक शैक्षिक सामग्रीहरू सहितको प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्र अनिवार्यरूपमा स्थापना गराउने नीति लिइनेछ। संस्थागत विद्यालय र सामुदायिक विद्यालयबीच समानान्तर शिक्षण सिकाई तथा अतिरिक्त क्रियाकलापका लागि प्रोत्साहन गरिनेछ।
३७. मातृभाषामा आधारभूत शिक्षा प्रदान गर्ने कार्यलाई प्रोत्साहन गरिने नीति अवलम्बन गरिनेछ। साथै जेहेन्दार विद्यार्थीहरूका लागि मेयर छात्रवृत्ति प्रदान गर्ने कार्यक्रम राखिनेछ।
३८. सामुदायिक विद्यालय र संस्थागत विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तरमा समानता र एकरूपता ल्याउन पहल गरिनेछ।

खानेपानी तथा सरसफाई

३९. सबै वडाहरूमा आधारभूत सरसफाई तथा स्वच्छ खानेपानी उपलब्ध गराईनेछ। घोराही खानेपानी उपभोक्ता समितिलाई अन्य खानेपानी समितिहरूसँग सहकार्य गरी स्तरवृद्धि गर्ने नीति लिइनेछ।

खेलकुद

४०. प्रत्येक वडामा क्रमशः खेल मैदान निर्माण गरिनेछ। वडास्तरीय र नगरस्तरीय खेलकुद आयोजना गरेर युवाहरूमा खेलप्रति अभिरुचि जगाउँदै स्वास्थ्यकालागि खेलकुद, राष्ट्रकालागि खेलाडिको भावना विकास गर्दै लगिनेछ।
४१. उपमहानगरपालिकामा निर्माणाधीन आधुनिक फुटबल मैदान र क्रिकेट मैदानलाई छिटो भन्दा छिटो सम्पन्न गरिनेछ।
४२. मेयरकप फुटबल प्रतियोगितालाई निरन्तरता दिइनेछ। साथै आगामी वर्ष देखि नगरपालिकाको स्थापना दिवसका दिन वडास्तरीय भलिबल रनिङ शिल्डको आयोजना गरिनेछ।
४३. घोराही शहरलाई खेलकुद आयोजनाको आकर्षक स्थलकोरूपमा विकास गर्न र परिचय फैलाउन अन्य आयोजक संस्थाहरूसँग सहकार्य गरी क्रिकेट, फुटबल लगायतका खेलकुदहरू आयोजना गरिनेछ। महिला, बालबालिका, अपाङ्गता, ज्येष्ठ नागरिक, लैङ्गिक समानता,

लैङ्गिक हिंसा निवारण तथा सामाजिक समावेशीकरण

४४. महिला, बालबालिका तथा लैङ्गिक असमानता र हिंसा निवारणको क्षेत्रमा भएका राम्रा अभ्यास र सिकाईहरूलाई अनुसरण गरिनेछ। लैङ्गिक समानताको अनुभूती गर्न र हिंसामुक्त समाज निर्माण गर्नव्यक्तित्व विकास, संरचनागत विकास र व्यवसायिक विकास गरिनेछ।
  ४५. नगरभित्र लैङ्गिक हिंसा प्रभावितका लागि समुदायमा आधारित संरक्षण कार्यक्रम र अल्पकालीन आश्रयगृह(सेवा केन्द्र) तथा राहत प्रदान गर्ने कामलाई निरन्तरता दिइनेछ।
  ४६. लैङ्गिक हिंसा अन्त्य तथा बाल संरक्षण सम्बन्धी स्थानीय तहको नीति तथा रणनीति तयार पार्नेकाम अगाडि बढाईनेछ।
  ४७. बालअधिकार हनन् सम्बन्धी विषयहरू (जस्तै: बालविवाह, बालश्रम शोषण, बेचबिखन, शारीरिक तथा मानसिक दण्डसजाय), लैङ्गिक हिंसा सम्बन्धी विषयहरू (घरेलु हिंसा,अन्य शारीरिक तथा मानसीक हिंसा एवं सामाजिक कुरीतिहरू जस्तै: जातीय छुवाछुत, दहेज तथा दाइजो, कमलरीप्रथा) रोकथामको लागि विद्यार्थी, शिक्षक, विद्यालय व्यवस्थापन समिति तथा बालबालिका र लैङ्गिक हिंससँग सम्बन्धित संघ संस्थाहरूसंग सहकार्य गरी बालअधिकार हनन् र लैङ्गिक हिंसाविरुद्ध अभियान संचालन गरिनेछ।
  ४८. समाजमा स्थापित बौद्धिकस्तरका ज्येष्ठ नागरिकका सीप, ज्ञान, बुद्धि, विवेक र कार्यकौशलताको पहिचान गरी त्यस्को उपयोग गरिनेछ।
  ४९. अपाङ्गता परिचयपत्र वितरण गरिनेछ। ज्येष्ठ नागरिकहरूको पहिचान गरी परिचयपत्र वितरण ,दिवा सेवा केन्द्र संचालन,पुस्ता हस्तान्तरण तथा विशेष संरक्षणका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ।
  ५०. एक वडा एक बाल उद्यानकेन्द्र बनाउने नीति लिइनेछ। सडक बालबालिकाको पुनर्स्थापनाका लागि यस क्षेत्रमा कार्यरत संस्थासँग सहकार्य गरिनेछ। साथै मौजुदा बालगृह संचालनको न्यूनतम मापदण्डलाई समयानुकूल सुधार गरी प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयनगरिनेछ।
  ५१. आर्थिक रूपमा विपन्न महिला, दलित, अल्पसङ्ख्यक तथा पिछडिएका समुदायको क्षमता वृद्धि गर्दै लगिनेछ। आयआर्जन तथा विकासमा सहभागिता गराउने नीति लिइनेछ।
  ५२. जन्म दर्ता नभएका बालबालिका, आमा-बुबाविहिन बालबालिका,सडकमा जीवन बिताई रहेका बालबालिका, अनाथ प्रमाणित भएका बालबालिका,बेचबिखन, यौन हिंसा, यौन शोषण, बहुबिवाह, घरेलु हिंसा, जातीय छुवाछुत, दहेज तथा दाइजो, कमलरी प्रथाबाट पीडित तथा अन्य अपराधबाट पीडित भएका महिला तथा बालबालिकाको अभिलेखीकरण गरी सूचना व्यवस्थापन प्रणालीको सुदृढीकरण गरिनेछ।
- ## कानुनी मामिला तथा न्याय
५३. उपमहानगर क्षेत्रभित्रकान्यायमा पहुँच नभएका पीडित, असहाय तथा अशक्तहरूलाई निःशुल्क कानूनी सेवा उपलब्ध गराईनेछ।
  ५४. कानूनी साक्षरता कार्यक्रम तथा निर्वाचित जनप्रतिनिधीहरूलाई अतिआवश्यक कानूनी ज्ञान प्रदान गर्ने व्यवस्था गरिनेछ।

५५. विवाद समाधान भई परिवारमा पुनःस्थापना भएका व्यक्तिहरूको निरन्तर अनुगमन गरिनेछ र पारिवारिक मेलमिलाप र सामाजिक सू-सम्बन्धलाई बढावा गरिनेछ।

(ग)आर्थिक

कृषि तथा पशुपंक्षी

५६. यस उपमहानगरपालिकाको समग्र कृषिक्षेत्रको व्यवसायीकरण, विविधीकरण र आधुनिकीकरणको माध्यमबाट उत्पादकत्व वृद्धि गरी कृषि उत्पादनलाई बाह्य बजारमा निर्यात गर्न सक्ने अवास्थामा पुर्याउन उपयुक्त प्रविधि उपयोग गर्न सक्नेकृषक, युवा उद्यमी तथा विज्ञहरूको क्षमता विकास गर्दै लगिनेछ।
५७. युवा जनशक्तिलाई कृषिमा आकर्षित गर्न तरकारी खेती, मौरीपालन, मत्स्यपालन, च्याउ उत्पादन, पुष्प व्यवसाय तथा कृषि औजार उपकरणहरू आदिमा मापदण्ड बनाई उत्पादनमा आधारित अनुदान दिने नीति अवलम्बन गरिने छ।
५८. असन्तुलित र अनियन्त्रित विषादीहरूको प्रयोगबाट उत्पादित वस्तुहरूको उपभोगले जनस्वास्थ्य र पर्यावरणमा गम्भीर असर पार्ने हुनाले यसको नियन्त्रण गर्नेनीति लिइने छ र जैविक विषादीको प्रयोगलाई प्रोत्साहन गरिने छ।
५९. तरकारी, अदुवा, बेसार, मह, दलहनजस्ता निर्यातजन्य कृषि उपजहरूको उत्पादन बृद्धि गरी गुणस्तरीयता कायम गर्न र मूल्य शृङ्खलामा आउने अवरोधहरू कम गर्न कृषक समूह, सहकारी तथा उद्यमीहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ। कृषि उत्पादकत्व वृद्धि गर्न र कृषि भूमिमा सिंचाई सुविधा उपलब्ध गराउन स्यालो तथा डिप ट्युबेलका साथै नदी तथा खोलाका खोंच किनाराहरूमा रहेका साना लिफ्ट सिंचाई परियोजना सञ्चालन गरिने नीति लिइनेछ।
६०. आधुनिक कृषियन्त्र उपकरणहरूबाट खनजोत गर्न अठ्ठेरो हुने भएका कृषिभूमिमा गह्रा सुधारको कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ।
६१. प्रत्येक वडाहरूमा सम्भाव्यता हेरी कम्तीमा एक वटा नमुना साझेदारी कृषि फर्म स्थापना र एक वडा एक उत्पादन गर्ने नीति अंगिकार गरिनेछ। साथै उपमहानगरपालिकाबाट निर्माण सम्पन्न भएका कृत्रिम जलाशय (ड्याम) हरू आसपासका क्षेत्रभित्र मेयर कृषि आधुनिकीकरण कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइनेछ।
६२. परम्परागत एवम् निर्वाहमुखी पशुपन्छीपालनलाई व्यवसायीकरण, विविधिकरण तथा आधुनिकीकरणको माध्यमबाट पशुपन्छीजन्य वस्तुको उत्पादन, बजारीकरण तथा निर्यात प्रवर्द्धन गरिनेछ। बजारभित्र पशुपंक्षीको यत्रतत्र हुने बिक्री वितरणलाई निरुत्साहित गरी सहकारी तथा निजी क्षेत्रसँग समन्वय गरी पशुपंक्षी हाटबजारमा मात्र बिक्री वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।
६३. उपमहानगरपालिका क्षेत्रका पशुपन्छी उत्पादक कृषक, कृषि समुह, सहकारी एवम् उद्यमीहरूलाई सहयोग पुर्याउन मापदण्ड बनाई स्थानीय तहबाटै एकीकृत रूपमा भेटेनरी प्राविधिक सेवा, कृत्रिम गर्भाधान, प्राकृतिक गर्भाधान(नक्ष सुधार) सेवा, पशु आहारा(घाँसमा आधारित पशुपालन) सेवा, पशु

स्वास्थ्य सेवा र पशु बीमा जस्ता सेवाहरू सर्वसुलभ ढंगबाट उपलब्ध गराइनेछ र पशुवस्तुको श्रोतकेन्द्रको समेत विकास गरिनेछ।

६४. उपमहानगरपालिका क्षेत्रलाई पशुपन्छीजन्य पदार्थ(दुध, अण्डा, मासु) उत्पादन र उपभोगमा आत्मनिर्भर बनाइनेछ। पोषणयुक्त खानपानको महत्व र उपाय बारे समुदाय स्तरमा चेतना पुर्याइ खाद्य तथा पोषण सुरक्षामा टेवा पुर्याइनेछ।
६५. आर्थिक तथा जनस्वास्थ्यको दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण पशुपन्छी रोगहरूको रोकथाम र नियन्त्रण गरी स्वच्छ तथा स्वस्थ पशुपन्छीजन्य उत्पादनमा वृद्धि गरिनेछ।

उद्योग

६६. घोराही उपमहानगरपालिकाभित्र प्रदेशस्तरीय औद्योगिक क्षेत्रको निर्माण गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ। संचालित उद्योगहरूलाई उत्पादन बढाउन र रोजगारीका अवसर सृजना गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ। नगरस्तरीय औद्योगिक प्रदर्शनी आयोजना गरिनेछ।

पर्यटन तथा संस्कृति विकास

६७. घोराही उपमहानगरपालिकाको समग्र पर्यटकीय क्षेत्रमा रहेका पर्यटकीय सम्पदाको पहिचान, अभिलेखीकरण, संरक्षण र विकास गर्न योजना बनाई क्रमशः कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ। पर्यटन क्षेत्रको विकासका लागि पर्यटन पूर्वाधारमा जोड दिइनेछ।
६८. घोराहीको पहिचानका लागि घोडाको प्रतिमा राख्न स्थानीय समुदाय तथा संस्थाहरूसँग सहकार्यगरिनेछ। त्यसै गरी घोराही उपमहानगरपालिकाभित्रका स्थानीय भाषा, संस्कृति, संस्कार, लिपी, लोकगाथा, पहिचान तथा इतिहास झल्कने गरी साझेदारीमा एक संग्रालय निर्माण गरिनेछ।
६९. ज्यामिरेदह, बराह क्षेत्रजस्ता क्षेत्रहरूको धार्मिक तथा पर्या-पर्यटनको संभावना भएका क्षेत्रलाई एकीकृत रूपमा विकास गरी पर्यटकलाई आकर्षण गर्न थप पूर्वाधार निर्माण गर्न साझेदारी गरिनेछ।
७०. पर्यटन विकासका लागि लुम्बिनी विकास कोष, बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज लगायतका संस्थाहरूसँग समन्वय गरिनेछ। त्यसै गरी धार्मिक स्थलहरू स्वर्गद्वारी र रिहार आउने पर्यटकलाई घोराहीमा भित्र्याउन आकर्षक कार्यक्रम ल्याइनेछ। साथै पर्यटकीय क्षेत्रको प्रचार प्रसारका लागि नगर क्षेत्रमा पर्यटन सूचना केन्द्रको स्थापना गरिनेछ।
७१. पर्यापर्यटन विकासमा जोड दिइनेछ।
७२. संघीय सरकारले आ.व.२०७५/०७६ को बजेट वक्तव्य मार्फत घोषणा गरेको दाङको नारायणपुर क्षेत्रमा क्षेत्रीय स्तरको एयरपोर्ट निर्माण गर्ने कार्यलाई सहयोग पुर्याउँदै उक्त एयरपोर्टछिटो भन्दा छिटो निर्माण प्रारम्भ गर्न स्थानीय स्तरमा अनुकूल वातावरण तयार गरिनेछ।
७३. पर्यटनका माध्यमबाट रोजगारी तथा आयआर्जन वृद्धिका लागि होमस्टे संचालन गर्न सार्वजनिक, निजी, सहकारी सामुदायिक क्षेत्रहरूसँग साझेदारी एवं सहकार्य गर्ने नीति लिइनेछ। साथै सहकार्यमा नगरतहमा

सांस्कृतिक घर निर्माण गरी सबै जातजातिको नाच, कला एवं रितीरिवाज परम्पराको नियमित प्रदर्शन गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाईने छ।

७४. भाषा, संस्कृतीको संरक्षण, परम्परागत जात्रा तथा पर्वको संचालन र व्यवस्थापनमा सहयोग पुर्याइनेछ।
सहकारी

७५. सहकारी संस्थाहरूको तथाङ्क अध्यावधिक र बिश्लेषण गरी संस्थाहरूको सुशासन स्तरको वर्गीकरण गरिनेछ।

७६. सहकारी संस्थाहरूको नियमित रूपमा अनुगमन गरिनुका साथै तोकिएको मापदण्ड नपुर्याएका संस्थाहरूकोविघटन गर्ने नीति लिइनेछ।

७७. उत्पादन, बजारीकरण, स्वरोजगार सृजना र सेवा व्यवसाय गर्न सहयोग पुर्याउने र संलग्न हुन चाहने सहकारी संस्थाहरूलाई अनुकूल वातावरण बनाईनेनीति लिइनेछ।

७८. सहकारी क्षेत्रको क्षमता अभिवृद्धि गर्न सहकारी संस्थाको समन्वयमासहकारी शिक्षा तालिमहरू संचालन गरिनेछ।

७९. यस उपमहानगरपालिकाले तयार गरेको पाँचवर्षे उद्यम विकास सम्बन्धी रणनीतिक योजनालाई सहकारी संस्थाहरूसँगको सहकार्यमा कार्यान्वयन गरिनेछ। साथै सहकारी संस्थासँगको सहकार्यमा हरितनगर कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

८०. वैदेशिक रोजगारीमा जाने व्यक्तिहरूका लागि वित्तीय साक्षरता र सीपमूलक तालिम सञ्चालन गरिनेछ। वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका व्यक्तिहरूलाई विदेशमा सिकेको ज्ञान र सीपलाई लक्षित गरी स्वरोजगारका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न उत्प्रेरित गरिने छ। साथै आर्थिक आयआर्जनका रूपमा बेरोजगार युवाहरूलाई स्वरोजगार तालिम उपलब्ध गराइनेछ।

व्यापार

८१. व्यापार व्यवसायलाई व्यवस्थित रूपमा संचालन गर्न नियमन गरिनेछ।

उपभोक्ता हित संरक्षण

८२. उपभोक्ता हित संरक्षणकालागि उपभोग्य वस्तुको गुणस्तर, परिमाण, शुद्धता, उत्पादन मिति र दर्ता नम्बर जस्ता कुराहरू उल्लेख भए नभएको बारेमासरोकारवाला संघ संस्थासँगको सहकार्यमा बजार अनुगमन गर्ने नीतिलाई नियमित गरिनेछ।

८३. सुर्तिजन्य र मदिराजन्य पदार्थ बिक्री वितरणलाईनियमनगरिनेछ। तोकिएको समय र स्थानबाट मात्र बिक्रीवितरण गर्न पाउने व्यवस्थालाई क्रमशः लागू गरिनेछ। उक्त कार्यमा अगुवाई गरीसहयोग पुर्याउने टोलविकास संस्था र वडाकार्यालयलाई नगद पुरस्कार दिने नीति लिईनेछ।

८४. प्लाष्टिककोउत्पादन र प्रयोगलाई निरुत्साहित गरिनेछ।

८५. उत्पादित शुद्ध दुध र स्वच्छ मासु उपभोक्तामाझ पुर्न्याउन आवश्यक पहल गरिनेछ।

(घ) वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

वन, वातावरण तथा भू-संरक्षण

८६. यस उपमहानगरपालिकाभित्र नगर साझेदारी वन उद्दान कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। साथै जैविक विविधता संरक्षण सम्बन्धी कार्यक्रम र बोटानिकल गार्डेन बनाउन सहकार्य गरिनेछ।

८७. पानी मुहानको संरक्षण तथा जलाशय निर्माण गर्ने नीति लिइनेछ। वातावरण संरक्षणका लागि विशेष ध्यान दिनुका साथै वातावरण प्रदुषित गर्ने सबै वस्तु र कार्यलाई निरुत्साहित गरिनेछ। हरेक घर सुन्दर घर अभियान सञ्चालन गरिनेछ।

८८. नगरको स्वामित्वमा भएका ऐलानी तथा सार्वजनिक जग्गाको अभिलेखीकरण गरी त्यस्ता जग्गाको संरक्षण तथा व्यवस्थापन गर्ने नीति लिइनेछ। साथै भू-क्षय नियन्त्रणका लागि आवश्यक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ।

फोरमैला व्यवस्थापन

८९. फोहोर संकलन गर्दा नैगलने नगलने छुट्टाई बैज्ञानिकरूपमा व्यवस्थापन गरिनेछ। साथै फोहोरलाई मोहोरमा बदल्न निजी क्षेत्र तथा समुदायसँग सहकार्य गरिनेछ। कवाड व्यवसायीलाई केन्द्रिकृत गरी एकद्वार प्रणालीबाट निकासी गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।

जल उत्पन्न प्रकोप व्यवस्थापन

९०. खोला तथा नदीमा नदीजन्य पदार्थ जम्मा भइ हुन सक्ने जोखिमबाट गाउँबस्ती बचाउनका लागि अध्ययन गराई नदीजन्य पदार्थ नदीबाट हटाई संरक्षणका लागि आवश्यक व्यवस्थापन गरिनेछ। साथै यस उपमहानगरपालिका क्षेत्रभित्रका खोलाबाट हुने नदी कटान तथा बस्ती जोखिम हुन रोक्न तटबन्ध गरी सुरक्षित गराउने नीति लिइनेछ।

विपद् व्यवस्थापन

९१. विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून र मापदण्ड बनाइनेछ। स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोष संचालन गरिनेछ।

९२. उपमहानगरपालिका स्तरीय विपद् पूर्व तयारी योजना बनाउनुका साथैविकास निर्माणका कार्यमा जोखिम न्यूनीकरणका उपायहरू अवलम्बन गरिनेछ।

९३. विपद् जोखिम क्षेत्र र बस्तीको पहिचान गरी नक्शाङ्कन गरिनेछ। साथै जोखिम पहिचान भएका बस्तीलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने नीति लिइनेछ।

९४. विपद्का समयमा सुरक्षित रूपमा आश्रय लिनका लागि खुल्ला क्षेत्रको पहिचान गरी विकास गरिनेछ।

(ङ) संस्थागत विकास, संचार र प्रविधि

दैनिक सेवा

९५. सेवाप्रवाहलाई सहज, सरल र प्रविधिमैत्री बनाउदै शीघ्र सेवाको अनुभूती गराइनेछ। कर्मचारीबाट हाँसी हाँसीकाम र सोधी सोधी सेवागर्ने कार्य शैली अवलम्बन गरिनेछ।

सुरक्षा व्यवस्थापन

९६. सुरक्षा निकायसँगको सहकार्यमा उद्योग, व्यापार लगायत बजार क्षेत्र र बसोबास क्षेत्रमा सुरक्षित जीवनको प्रत्याभूती गर्ने व्यवस्थालाई बलियो र विश्वासिलो बनाउँदै लगिनेछ। घना आवादि र सुरक्षा जोखिम भएका सहरी क्षेत्रमा सिसि क्यामारा जडान गरी नगरक्षेत्रको सुरक्षामा ध्यान दिइनेछ।

पञ्जीकरण तथा सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी

९७. व्यक्तिगत घटना दर्ता पूर्णतः अनलाइन प्रणालीमा आवद्ध गरिनेछ। साथै व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गराउन जनचेतना कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
९८. सामाजिक सुरक्षाका लाभग्राहीको अभिलेख कम्प्युटरकृत गरिनेछ।

योजना,स्थानीय तथ्यांक तथा अभिलेख

९९. घोराही उपमहानगरपालिकाको आवधिक योजना तयार गरिनेछ। उक्त आवधिक योजनामा विषय, क्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य र परिमाणात्मक लक्ष सहित मुख्य-मुख्य योजनाहरू समावेश गरिनेछ।
१००. वार्षिक योजना तर्जुमा कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रक्रियालाई सुदृढ बनाइनेछ।
१०१. प्रारम्भिक सर्वेक्षण भएका योजनालाई छनोट गर्ने प्रणाली स्थापित गरिनेछ। साथै स्थानीय तहमा संचालित योजना तथा कार्यक्रमहरूको सार्वजनिक सुनुवाई गरिनेछ।
१०३. उपमहानगरपालिकाको तथ्याङ्क पार्श्वचित्र तयार गरिनुका साथै सबै तथ्याङ्कहरूलाई एकीकृत गरिनुका साथै विषयगतरूपमा छुट्याउन सकिने गरी व्यवस्थित गरिनेछ।

सुशासन प्रवर्द्धन

१०४. यस उपमहानगरपालिकाले प्रदान गर्ने सेवाप्रवाहलाई समान, सहज र सुलभ बनाईनेछ। पारदर्शिता र जवाफदेहिता अभिवृद्धि गरिनेछ। सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ।
१०५. छिमेकी तथा अन्य राष्ट्रका नगरपालिकासँग भगिनी सम्बन्ध विकास गर्न पहल गरिनेछ।
१०६. घोराही उपमहानगरपालिकाको राजस्व प्रशासनलाई सीप, साधन र स्रोत उपलब्ध गराई सुदृढ बनाईनेछ। सबै वडा कार्यालयबाट कर बुझाउन सक्ने व्यवस्था क्रमशः मिलाइनेछ। करदातालाई कर तिर्न उत्प्रेरित गर्ने नीति लिइनेछ। हामीले तिर्ने करबाट हाम्रै विकास हुने हो भन्ने भावना जागृत गराइनेछ। सबै भन्दा धेरै कर बुझाउने तीन जना उत्कृष्ट करदातालाई सम्मान गर्दै जाने नीतिलाई निरन्तरता दिइएकोछ।

संचार

१०७. उपमहानगरबाट प्रवाह गरीने सूचनामा सबैको सहज पहुँच र सूचना प्रवाहमा सरलीकरण गरिनेछ।
१०८. विकासका गतिविधिहरूलाई संचार माध्यम मार्फत जनसमक्ष पुर्याउने नीति लिइनेछ।
१०९. नेपाल सत्रकार महासंघ जिल्ला शाखा दाङको संस्थागत विकास र पत्रकारको क्षमता विकासमा सहयोग गर्ने नीति लिइनेछ।

नगर सभाका सदस्यज्यूहरू,

११०. घोराही उपमहानगरपालिकाको यो नीति तथा कार्यक्रमले विकासका प्राथमिकता र बजेट तर्जुमाका आधार तय गरेको छ। यो नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्न प्रत्यक्ष रूपमा सहयोग गर्नु हुने घोराही उपमहानगरपालिकाका उप-प्रमुख तथा कार्यपालिकासदस्यहरू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सम्पूर्ण कर्मचारीहरू, राजनीतिक दलका नेताहरू, उद्योग वाणिज्य संघ तथा व्यापार क्षेत्रका प्रतिष्ठित व्यक्तिहरू, विषयगत विज्ञहरू, नागरिक समाजका विभिन्न महानुभावहरू र संचारकर्मीहरूबाट प्राप्त सुझाव र सहयोगका लागि हृदयदेखि धन्यवाद दिन चाहन्छु। यसै गरी यस नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयन गर्न पनि सबैको साथ सहयोग र विश्वास प्राप्त हुने अपेक्षा गर्दैमेरो सम्बोधन यही अन्त गर्दछु।

धन्यवाद।

मिति: २०७५ असार ९ गते शनिवार।